

אשו משום ממונו 11.

1. תוס' בבא קמא ג: ד"ה וממונך

וממונך - לאו דוקא גבי בור דלאו ממונא הוא וכן גבי אש דפשיטא דאם הדליק גדישו של חברו באש של אחר דחייב.

2. רש"י בבא קמא כב. ד"ה משום ממונו

משום ממונו - כשורו ובורו שהזיקו וקס"ד דאיכא בינייהו כגון שהדליק בגחלת שאינו שלו דלרבי יוחנן חייב דחציו הן ולר"ל פטור דלאו ממונו הוא.

3. תוס' בבא קמא כב. ד"ה אשו משום ממונו

אשו משום ממונו - כלומר חיוב ממונו יש בו ולא שיהא האש שלו דאפילו הדליק באש של אחר חייב כדאשכחן בפ' הכונס (לקמן דף נו.). בכופף קמתו של חברו בפני הדליקה ומטיא ברוח מצויה וגבי גץ שיצא מתחת הפטיש אע"ג דמסתמא מפקיר ליה ועוד דאין לך אדם שיתחייב בדליקה שיפקיר הגחלים וידליק גדישו של חברו ולא כפ"ה דפי' דאיכא בינייהו דאדליק בגחלת שאין שלו.

4. שיטה מקובצת בבא קמא כב. ד"ה וכן כתבו תלמידי הר"י

וכן כתבו תלמידי הר"י ז"ל דיש לחלק בין כשהדליקה באה מעצמה מחמת שלא שמר דאז בעינן שיהא ממונו אבל כשבעצמו עושה הדליקה אין חילוק בין שהאש ממונו או לאו ממונו.

5. בבא קמא כב. "תנן הכלב שנטל" עד "אמר לך ריש לקיש"

תנן: הכלב שנטל חררה כו'; בשלמא למ"ד אשו משום חציו, חציו דכלב הוא, אלא למ"ד אשו משום ממונו, האי אש לאו ממונו דבעל כלב הוא!

6. תוס' בבא קמא כב. ד"ה לאו ממונא

לאו ממונו דבעל כלב הוא - דהוא לא הדליקו ועל אש של כלבו לא חייבתו תורה ואע"ג דלגבי בור אצטריך מיעוט איש בור ולא שור בור כדאמרינן בשור שנגח את הפרה (לקמן דף מח. ושם) תרי איש כתיב מ"מ פשוט ליה לגמרא משום [איזה] דרשא דפטור על אש בהמתו דג' אבות נאמרו בשור ולא יותר.

7. בבא קמא כג. "אמר רבא קשיא ליה לאביי" עד "על החררה" ורש"י ד"ה אית ליה נמי

אמר רבא, קשיא ליה לאביי: למ"ד אשו משום חציו, טמון באש דפטר רחמנא היכי משכחת לה? וניחא ליה, כגון שנפלה דליקה לאותו חצר, ונפלה גדר שלא מחמת דליקה, והלכה והדליקה והזיקה בחצר אחרת, דהתם כלו ליה חציו. אי הכי, לענין גלוי נמי כלו ליה חציו! אלא, למאן דאית ליה משום חציו אית ליה נמי משום ממונו, וכגון שהיה לו לגודרה ולא גדרה, דהתם שורו הוא ולא טפח באפיה. וכי מאחר דמאן דאית ליה משום חציו אית ליה נמי משום ממונו, מאי בינייהו? איכא בינייהו, לחייבו בארבעה דברים.

8. רמב"ם הל' נזקי ממון י"ד הלכות ח, ט

הלכה ח

אש שיצאה ואכלה עצים או אבנים או עפר חייב לשלם שנ' +שמות כ"ב ה'+ ומצאה קוצים כו' או השדה, אכלה גדיש וכיוצא בו והיו כלים טמונים בתוך הגדיש אם היו כגון מורגים וכלי בקר וכיוצא בהן מדברים שדרך אנשי השדה לטמון אותן בגדיש חייב לשלם, היו בגדים וכלי זכוכית וכיוצא בהן פטור על הכלים.

הלכה ט

במה דברים אמורים במדליק בתוך שדה חבירו אבל במדליק בתוך שלו ועברה לשדה חבירו פטור על כל הכלים הטמונים ד בגדיש אבל משלם הוא שיעור מקום הכלים ורואין אותו כאילו הוא מלא גדיש של חטים או של שעורים.

9. רמב"ם הל' נזקי ממון י"ד : ט"ו ומגיד משנה

הלכה טו

אש שעברה והזיקה את האדם וחבלה בו הרי ו המבעיר חייב בנזקיו ובשבתו וברפוייו ובצעריו ובבשתו כאילו הזיקו בידו, שאע"פ שאשו ממנו הוא הרי הוא כמי שהזיק ז בחציו, אבל אם הזיקה בהמתו או בורו את האדם אינו חייב אלא בנזק בלבד כמו שביארנו.

מגיד משנה

[טו] אש שעברה והזיקה את האדם וכו'. זה מבואר פרק כיצד הרגל (דף כ"ב) בפלוגתא דר"י ופסק כר"י דאמר אשו משום חציו. ואני תמה אחר שהוא ז"ל פוסק כר"י איך לא חלק בטמון כמו שחלקו שם הסוגיא דלא משכחינן לר"י טמון פטור אלא כשנפל גדר שלא מחמת דליקה והיה לו לגדור ולא גדרו ואולי שרבינו ז"ל מפרשה אחרות, ואפשר שדעתו ז"ל שאין להניח פשט המשניות והברייתות והמימרות שלא חלקו בטמון מפני הסוגיא ההיא

10. הגהות הגר"א בבא קמא כג. אות א'

אלא למאן וכו' - נ"ב הרי"ף ורמב"ם מפרשים שחזר מת' ראשון כגון שנפלה כו' ומפרשים דחויב חציו הוא משום ממנו.